

འོ་འཕྲུལ་ཆ་ལྷན་པ་ཕྱུང་ཡིག་ཤིང་།

མི་ཤིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་
པེ་ཅིན་དུ་བསྐྱུན་པ།

ལོ་ལྔ་འཆ་ལྷན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ལྷན་ཁག་

(མི་དམངས་ཉིན་རེ་གསར་འགྱུར་ཁང་གི་ 1960 ལོ་ལྔ་ལྷན་

1 ཚེས་ 1 ཉིན་གྱི་ཆེད་བསྒྲིག་)

མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་གིས་པེ་ཅིན་དུ་བསྐྱུན་པ།

ཕྱི་ལོ་ 1960 ལ།

དཔ་འདི་མི་དམངས་ཉིད་རེའི་གསར་འགྱུར་ཁང་གི་ 1960 ལོའི་
ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 1 ཉིན་གྱི་བརྗོད་གཏམ་གཞིར་བཟུང་ཞི་བཞུར་བ།

本書根據人民日報1960年1月1日社論譯出。

ལ་བུ་ཚན་དུག་པར་གྱང་མིག་ལྟ་བུ།

*

སྐྱུར་མཁན། བོད་སྐད་སྐད་ཉིན་རིམ་གསར་འགྱུར་ཁང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ།

*

1960 ལོའི་ཟླ་བ་ 2 པར་ཤེ་ཅིན་དུ་ཕྱོགས་སར་བརྩོན་པ་དང་

པར་ཐོངས་དང་ཕོ་བཟུང་བ།

དཔེ་རིན་སྐར་ 5 །

ཏུས་རབས་ཉི་ལུ་པའི་ལོ་བཅུ་ཚན་ལ། (ལྷི་ལོ་ 1950 ལོ་ནས་ལྷི་ལོ་
 1959 ལོ་བར་) པའི་མཇུག་མའི་ལོ་ལྷེ་ལྷི་ལོ་ 1959 ལོ་དེ་འདས་ཟིན་པ་དེད།
 ལོ་བཅུ་ཚན་ཏུག་(ལྷི་ལོ་ 1960 ལོ་ནས་ལྷི་ལོ་ 1969 ལོ་བར་) པའི་ལོ་དང་
 སྔ་ལྷེ་ལྷི་ལོ་ 1960 ལོ་འཁོར་ལོ་འགོ་རྒྱུ་ལས་སོང་། ལོ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་འགོ་བ་
 མའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཤོག་སྐད་ཅིག་ཅས་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཡིན་ནའང་ཀྱང་
 ཤོ་དང་འཛིན་གྱིང་ནང་འདས་ཟིན་པའི་ལོ་བཅུ་པོ་དེའི་རིང་སྐབས་ཆེན་
 ཡིན་ལ་གཏོང་བའི་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། གསར་དུ་
 ཆོས་པའི་ལོ་བཅུའི་ནང་ང་ཚོའི་མདན་དུ་འོད་ཟེར་དང་རེ་འདུན་དཔག་མེད་
 ཅིག་འཆར་ཡོད་པ་དེད།

ཀྱང་ཅུ་མི་དམངས་ལྷི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རང་ཉིད་དབུ་བརྩིས་ནས་
 ལོ་བཅུ་འཁོར་བར་རྟིན་འབྲེལ་བྱས་མ་ཐག་པ་དེད། ལོ་བཅུ་པོ་དེའི་རིང་
 ལ་ཀྱང་ཤོ་གྱང་ཁྲན་དང་གིས་འགོ་བཟུང་བར་བྱེད་པའི་མི་དམངས་དམངས་
 གཙོ་སློབ་དབང་སྐོར་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐའེ་ཐའེ་མ་གཏོགས་ཀྱང་གོའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཤོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ལོགས་བསྐྱབས་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ཁོངས་
 ལུ་དམངས་གཙོའི་པོ་ཙམ་བསྐྱར་ལོགས་བསྐྱབས་ཟིན་པ་དེད། (ཤོད་ཀྱི་
 དམངས་གཙོའི་པོ་ཙམ་བསྐྱར་དང་སྐབས་བདེ་ཐོག་དུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་)

१. དེ་མཆིང་སྤྲུལ་པ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པའི་...
 མཆིང་གཞི་ལྟོ་ལྟོ་ལས་དང་། ལག་ལེན་བཟོ་ལས། མ་ཅུ་རིང་ལྷགས་
 གྱི་བཟོ་ལས་དང་ཆོང་ལས་བཅས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་བསྐྱུར་བཀོད་བྱས་
 དཔ་མ་ཟད། བསམ་སྒྲིལ་དང་། ཆབ་སྲིད་འཕུལ་ཁྲོགས་ཐོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་
 རིང་ལྷགས་གྱི་གསར་བཞེ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་འོང་ནས་ལྷགས་བསྐྱུར་བས་ཟིན་པ་རེད།
 གྲུང་ཁོ་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་གྱི་དུས་ལྷན་ནང་དེ་སྤྱི་ལྷན་རིང་བར་...
 དམག་འབྲུག་གིས་གཏོར་སྐྱོན་བཟང་པོའི་རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འཕྱོར་བསྐྱར་...
 གསོའི་ལས་དོན་ལྷགས་བསྐྱུར་བས་ཟིན་པ་དང་། དེ་མཆིང་གྱི་ལོ་ 1953 ལོ་
 ནས་བཟུང་ལོ་བདུན་རིང་འཆར་གཞི་དང་ལྷན་པའི་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་འཛུགས་
 གྲུན་ལས་དོན་བྱས་པ་རེད། དེ་དག་གིས་གྲུང་ཁོ་མི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
 ནས་འགྱུར་ཐད་ལོ་སྤྱིང་ཐུགས་ལས་རིང་གཏན་ནས་བྱུང་མ་ཕྱིང་པའི་ཅ་...
 པའི་འགྱུར་ཐོག་བྱུང་བ་རེད། གྲུང་ཁོ་མི་དཔལ་འཕྱོར་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་ནི་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་ད་དུང་མཆིང་ལྷན་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་...
 ིུང་། བཅིངས་འགྲོལ་མ་འཕྲོག་གོང་དང་བསྐྱར་ན་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་
 བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

གྲུང་ཁོ་མི་གསར་བཞེ་དང་། འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་སྤྱི་ལོ་
 གྱིས་གཙོ་བོ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་དབྱུང་ཁག་ལ་འཛམ་གླིང་ནང་...
 ཐོབ་པའི་ཏ་ཅང་ཁྲབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བར་ཁེ་སི་
 ལོ་ཉིན་རིང་ལྷགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐོབ་པའི་ཏ་ཅང་ཁྲབས་ཆེ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་...
 ཞིག་རེད། གྲུང་ཁོ་མི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་གཞི་ཅའི་ཅ་
 དོན་ཆང་མའི་སྐོར་ལ་མར་ཁེ་སི་ལོ་ཉིན་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྲབ་བདེན་...

དོན་ལ་བཅི་སྤྱད་དམ་པོར་བྱས་ཏེ་ཐུ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བཞེད་གཟི་བཞིན་
ཅན་གྱི་ལས་དོན་དེ་ལྷག་བསམ་ནས་དག་གི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་འཛིན་དང་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྩལ་མཚུངས་དངོས་འབྱེལ་གྱི་གོ་ས་སྤྲུབས་དང་
ནས་པ་མང་པོའི་ཐུན་ལ་རང་ཉིད་གྱི་མི་རིགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཤུགས་ཡིན་ལ་དགོས་ངེས་ཞིག་ཀྱང་རེད།
ཀྱང་ཁྲན་ཏང་དང་བཟོ་པའི་ཏང་གི་མོ་སི་ཁོ་ཨོགས་འདུའི་ཡོངས་ཁྲབ་...
བསྐྱེད་གཏམ་ནང་འཁོད་དོན། “མདུའི་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་
ཁབ་རེ་རེའི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མཐུན་ཉེན་ལ་གཞིར་བཟུང་གིས་གསར་...
གཏོང་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བཞེ...
དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་ཕྱེད་པའི་ཐུན་མང་པའི་ཅ་དོན་
ཕྱེད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་ཀྱང་ཁྲན་ཏང་
གི་སྤྱི་དུས་དང་། ཐབས་ཁྲུས་རིགས་ལ་སྤྲུབས་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར་གང་
འཆམས་བཤུས་པ་དེ་ནི་གཏན་ནས་འགྲིགས་ཀྱི་ས་རེད། ལེ་ཉིན་གྱིས་
བསྐྱེད་བྱ་ཐེངས་མང་གནང་དོན། ཀྱང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ཅའི་ཅ་དོན་
ནས་ས་མི་རིགས་དང་། མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གནས་ཚུལ་དང་
ཡང་དག་པར་འཆམས་ཐབས་ཕྱེད་དགོས་སྟེ། འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་
སྤྱི་ཏང་ཞིག་གིས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྤྱང་རྒྱུད་བྱས་ཆ་འཛོ་བ་དང་།
མང་ཚོགས་བཅས་དང་ངས་ཤུགས་ཀྱིས་ཁ་བྲལ་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ལས་དོན་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཡོད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ངེས་ཅན་རེད།” འགྲོ་བ་མའི་རིགས་
ཁྱོད་འཕོར་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ལོན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆོན་པོ་ཀྱང་གོ་འདོར་...
གསར་བཞེད་དང་འཇུགས་སྐྱུན་ཕྱེད་རིང་མདུའི་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཤིང་སྐྱོད་

ཕྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཚེས་མེད་ཚེ་བསམ་བཤེས་ལས་འདས་...
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་བུ་རེད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྱབ་དང་མི་དང་། རྒྱལ་
ཡོངས་མི་དམངས་ཚོས་ད་ལན་ལོ་བཅུའི་རིང་གི་དུས་སྐབས་སྔོན་མའི་ནང་དུ་
དང་ཕྱོག་གྲུང་གོའི་མཐུན་ཀྱིན་ལ་གཞིགས་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཁོངས་ཀྱི་དམངས་...
གཙོའི་བཙོས་བརྒྱུད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་བཀོད་དུས་ཤུག་
གཙོག་བསྐྱེད་གྱིས་བྱས་པ་དང་། ལས་འགན་གཉིས་པོ་དེ་གྲ་འགྲིགས་
འཐུས་ཚང་དང་ནས་ལེགས་བརྒྱབས་ཟིན་པའི་ཆེས་སུ་དོ་སྣང་ཕྱེད་པའི་དུས་
ཤུགས་དེ་གྲུང་གོའི་མཐུན་ཀྱིན་ལོག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་ཡན་
རྒྱས་གཏོང་པའི་ལས་འགན་གསར་པའི་ཕྱོག་དུ་གནས་སྤོས་བྱས་པ་རེད།
ལས་འགན་ཕྱི་མ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཐད་སྤོ་མཐུན་མའོ་ཙམ་དུང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་དང་
དང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་དུས་རིང་གི་ཉམས་ཚུངས་ལ་གཞིར་བཟུང་
གིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་གསུམ་བཙལ་ཆེད་བྱུང་བ་ནི། སྤྱི་ཚོགས་རིང་
ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་ཕྱེད་པའི་སྤྱིའི་ལས་ལྟོགས་དང་། མཚོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་
བརྒྱབ་པའི་ཡན་རྒྱས་ལྷུན་ཚད། མི་དམངས་ཀྱང་ཉིད་སྤྱི་གྲ་འཛུགས་ཀྱི་ནུས་
པ་བཙས་རེད།

སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་ཕྱེད་པའི་དང་གི་སྤྱིའི་ལས་ལྟོགས་...
དེ་གཙོར་བཟུང་གིས་རྒྱང་གཉིས་སྤོས་ནས་འགྲོ་བའི་ཕྱེད་ལྟོགས་ཆ་ཚང་...
ཞིག་བྱུང་ནས་རྒྱལ་འབངས་དབལ་འབྱོར་ཐད་ལ་མཚོངས་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་
པ་དང་། མཚོངས་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་མི་
དམངས་ཀྱང་ཉེ་བཅུགས་པ་དེ་དག་ནི་གྲུང་གོའི་མི་དམངས་ཚོའི་ལས་དོན་...
ནང་གི་ལས་དོན་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལས་དོན་གསར་པ་ལ་ནི་མི་

སྐབས་སུ རྒྱུ་ལས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནང་དུ་གཤམ་
 ཆེད་པ་ན་རྒྱུ་ལས་ཡོད་པ་ཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱོད་ཐང་ད་པམ་
 ལོ་བཅུ་གྲགས་ཤིང་འབྲུང་མ་གྱིང་པའི་དང་འབྲུང་གི་གནད་འཆེ་ཆེན་པོ་
 ལས་ནས་པར་རྒྱལ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡོངས་ལ་མཆོན་ན་སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོ་ལས་
 ལོ་ལམ་ཆེ་བ་འབྲུང་ཡོད་ཅིང་། ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱོད་ཐང་ད་པམ་འཕྲོ་མས་
 འབྲུང་གི་མཛུ་གསལ་དོད་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལས་བརྒྱལ་
 ཅི་ལམ་ལ་བརྒྱུ་ལས་ཐུབ་པ་རེད། རྒྱལ་ཡོངས་ཁོངས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་དང་
 ཅིའི་རྒྱུ་ལས་ཐོན་སྐྱོད་ཐང་ཆེ་ཆེང་དུ་གྱུར་ནས་དེའི་ཁྱད་འཕགས་
 དང་བཞིན་ཅིན་བཞིན་ཇི་གསལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སོ་ནམ་པའི་ཁྱོད་དུ་
 གཞི་བཞིན་མཆོན་སྒྲུབ་ཅིན་བཞིན་ཇི་མཐོན་ཕྱིན་ཡོད་པ། མི་དམངས་ཆེད་
 ཡོང་འབབ་མང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཁྱོད་དེའི་མཐོན་འདོན་དངོས་ཤིང་གཤམ་
 ལ་དེ་འཆམས་ཀྱིས་མང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། མི་དམངས་ཀྱི་རིག་གནས་
 སྒོམ་གསའི་ལས་དོན་ཡང་མཁྱོགས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཞིང་། མཐོན་ན་
 རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཆེང་མང་དུ་ཕྱིན་གྱི་དཔལ་ཡོན་ལྷན་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། མི་གོ་འཕྲིལ་བརྒྱུ་ལས་ཆེད་ཐོན་ནས་
 བཤད་པ་ལྷན་ན་སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོ་ནི་ཀྱང་གོ་འཕྲིལ་ “ཏ་ཅང་ལྷན་ནས་གོ་འཕྲིལ་
 བར་” མ་ཟད། “ཏ་ཅང་དབུལ་ཡོངས་དཀའ་ངལ་གྱི་ལོ་” ཞིག་ཀྱང་རེད་
 ཅིས་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། “ཏ་ཅང་ལྷན་ནས་” དང་། “ཏ་ཅང་
 དབུལ་ཡོངས་དཀའ་ངལ་” ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྷན་ཡིན་ན་མི་གོ་འཕྲིལ་
 སྒྱུར་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་སྒྱུར་རྒྱུ་ལས་ཐོན་སྐྱོད་མཁུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་དེ་ལྷན་
 པའི་ “ལྷན་ནས་” དང་། “དབུལ་ཡོངས་དཀའ་ངལ་” ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་

ཡོང་བ་གྱིས་དང་། ཁྱོད་ལས་དགོས་པ་ནི་བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་པས་དེ་
ལྟར་བྱེད་འདོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་གདན་ནས་བསྐྱབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་དེད།

སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟར་དང་། མཚོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ། མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་
བཅས་ལ་ཐེ་ཚོན་སྤྱོད་ཅན་མེད་པའི་ཀྱལ་ཁྲོ་ཐོབ་པར་བརྟེན་ཀྱལ་ཡོངས་ཁོངས་
ཀྱི་འཆོ་བ་ཉིན་བཞིན་རི་ལེགས་སུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེད། བཅོངས་འགྲོལ་
ཐོབ་ཟིན་པའི་མི་དམངས་དུང་ཕུར་དུག་དང་ཁྱི་ཆོ་ལྷ་སྤྱང་ཡོད་པའི་སྐབས་
ཆེན་གྱི་ཐོན་སྐྱོད་རྒྱས་ཤུགས་དེ་དག་གིས་གསལ་པོར་ངོས་འཛིན་ཟིན་པའི་
དམིགས་ལུལ་ལ་ཁ་བདད་བཞིན་པ་དང་། ངོས་འཛིན་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་
པའི་ལས་ཁྲུགས་ཐོག་དུ་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད་པ། ངོས་འཛིན་ལེགས་པར་བྱས་

ཟིན་པའི་སྐབས་ཤིས་ལག་ལེན་བརྟན་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱས་ཤུགས་ཆེས་
ཆེར་བརྟོན་དེ་མདུན་ནས་མདུན་དུ་འཕུར་བ་ལྟར་ཀྱུག་བཞིན་ཡོད་པ་དེད།

དེ་ལྟར་ས་བྱས་ན་གདན་ནས་མི་འགྲིགས་ཤིང་། ཀྱང་གོ་འདེད་པལ་འཕྱོར་
དང་། དེག་གནས་ཏེ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་དང་། བཅན་ཀྱལ་རིང་

ལུགས་པས་ད་བར་ང་ཚོར་འཛིགས་སྤང་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་
ཚོ་འཇམ་འཁོར་ཁོངས་བཅན་པུའང་བྱེད་པ། མི་དམངས་ཚོ་མདུན་དུ་བསྐྱོད་

ཀྱང་འགོག་ཀྱིན་བྱེད་པའི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱོད་འབྲེལ་བ་དང་། གོང་རིམ་
ནས་བཞག་བཅས་མགོ་དྲིང་བསྐྱོགས་པ་དང་། མི་དམངས་ཚོ་འཁོར་ས་

གཉིད་སད་དེ་སྤང་ཡང་གཉིད་མཐུག་པོ་ཁྲག་གི་མ་དེད། དེ་ནི་རང་
གི་ལས་དབང་འཛིན་མཁན་མི་དམངས་དང་། མཐུན་སྦྲིལ་གཅིག་ཀྱང་དང་

སྤྱིག་འཇུགས་ཟིན་པའི་མི་དམངས་། བར་ཁྱི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྐོབ་
གསོ་དང་། ཀྱང་ཁྱོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་སྐོབ་གསོ་བྱེད་པའི་བསམ་

རྒྱུ་བཅའ་འཁྲུ་ཐོབ་པ། བསམ་པོད་པ་དང་། མོད་པོད་པ། བྱེ་
 པོད་པ་བཅས་ཀྱི་དག་མཚན་དང་ལྷན་པའི་མི་དམངས་ལ་རྟག་དེད། དེ་ལྟ་
 བུའི་མི་དམངས་ཚོར་ངར་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིམ་དང་། ཡང་ཅི་ལྟར་ལེན།
 མང་ལྟར་ལེགས་བསྒྲི་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་སྤྱི་ཚགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྒྲུན་
 བྱེད་པའི་སྤྱིའི་ལས་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལྷག་ཐེབས་པའི་འོག་སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོ་དང་།
 སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོར་ལུ་མཐུད་ཀྱིས་མཚོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པར་ཉམས་
 རྒྱུང་ཐོབ་སྟབས་སྤྱི་ལོ་ 1960 ལོར་ལུ་མཐུད་ཀྱིས་མཚོང་བསྐྱོད་དང་།
 ལྷན་ལས་ལྷག་པའི་མཚོང་བསྐྱོད་རྒྱག་རྒྱར་སེམས་ཐག་བཅད་པ་དང་ཡིད་
 ཆས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལོ་བརྒྱ་ཆེན་དུག་པའི་ནང་ལུ་མཐུད་ཀྱིས་
 མཚོང་བསྐྱོད་རྒྱག་རྒྱར་སེམས་ཐག་བཅད་པ་དང་ཡིད་ཆས་ཀྱིས་ཁོངས་ཡོད་
 པ་དེད། གྲུང་ལོ་འི་མི་དམངས་ཚོས་འཐབ་འཛིང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་
 གསར་དུ་བཞུད་པའི་ལོ་བརྒྱའི་ནང་དུ་གཙོ་བོའི་བཅོ་ལས་ཐོན་ཐོག་གི་ཐོན་
 འཕྲོད་ཐོན་པའི་ཆེས་ཐོན་པའི་ལས་བཟུལ་བ་བྱས་ཏེ་བཅོ་ལས་ཀྱི་
 ཁོངས་གཏོགས་ཆ་ཚང་ཅ་པའི་ཆ་ནས་འཇུགས་སྒྲུན་དང་། བཅོ་ལས་དང་།
 ཞིང་ལས། ཆེན་རིག་རིག་གནས་བཅས་གཞི་ཅ་ནས་དང་དུས་དང་མཐུན་
 པར་འགྱུར་ཏེ་གྲུང་ལོ་འདི་བཞུན་སྟོབས་ཆེན་སྤྱི་ཚགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཅིག་དུ་འཇུགས་སྒྲུན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་དེད། སྐབས་དེར་སློབས་སྐབས་
 གྲུང་ལོ་འདི་བཅོ་ལས་དང་། ཞིང་ལས་ཐོན་ཐོག་ཐོན་པའི་ལས་བཟུལ་གཞིགས་ཏེ་
 བཅིས་པའི་རྒྱ་ཚད་དུང་དུང་ཅང་དམའ་པོ་ཡིན་པ་དང་། དཔྱིན་ལོ་དང་
 བསྐྱར་ན་དུང་ཆེས་ལུས་ཡིན་ཞིང་། ཆེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་མཐར་
 ཐིན་སེལ་པའི་ཆེད་དུ་དུས་ཚོད་ལྷན་ལས་མང་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེར་

བྱས་པའི་ཐ་འབྲུ་དང་། སྤྱིང་པལ་ཐད་སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོར་འཛམ་གླིང་
 ཡོངས་ཀྱི་ཐོན་ཆད་བརྩམས་འཕོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་དང་བརྒྱ་
 ཆ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་སོ་སོར་ལོན་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་མི་འཕོར་ལ་
 གཞིགས་ཏེ་བརྩིས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་ཀྲལ་ཁབ་ཁག་གི་བཟོ་ལས་དང་།
 ཞིང་ལས་ཀྱི་ཆ་རྩོམས་ཅུ་ཆད་ནི་མ་ཅུ་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་ཀྲལ་ཁབ་ཅུ་ཆད་ལས་་་
 བརྒལ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་ཀྲལ་ཁབ་
 ཁག་གིས་སུ་མཐུད་བྱ་ཆོད་འཕུར་བ་ལྟར་ཡར་ཀྲས་གཏོང་བའི་ལོ་ཞིག་རེད།
 སུའུ་ལེན་གྱི་ཁྲི་ལྔ་ཉེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོ་འི་ཟླ་ 1 པོ་ནས་ཟླ་ 2 པར་་་
 འཚོགས་པའི་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཐེངས་ཉི་ལུ་ཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་
 ནས་སུའུ་ལེན་ནི་སློ་ཀྱན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་འཛུགས་སྐྱོན་བྱེད་པའི་དུས་
 རྒྱུ་སུ་སྐྱབས་ཐེབས་ཟིན་པ་དང་། གཞི་ཁྱོན་ཁྲར་ལས་ཆེ་བའི་ཀྲལ་འབངས་
 དཔལ་འཕྱོར་ཡར་ཀྲས་གཏོང་བའི་ལོ་བདུན་ (སྤྱི་ལོ་ 1959 ནས་སྤྱི་ལོ་་་་
 1965 ལོ་བར་) འཆར་གཞི་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གྲངས་འཕོར་དེའི་
 ཐོག་ནས་ལོ་བདུན་ནང་མི་འཕོར་ལ་གཞིགས་པའི་ཆ་རྩོམས་ཀྱིས་བརྩིས་པའི་
 བཟོ་ལས་ཐོན་ཐོག་གི་ཐོན་འཕོར་ཐད་ཡར་ཀྲས་ད་ཅང་ཆེ་བའི་ཨོའུ་གླིང་་་
 ཁོངས་ཀྱི་མ་ཅུ་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་ཀྲལ་ཁབ་ལས་བརྒལ་བྱལ་བ་བྱ་རྒྱ་མ་ཟད།
 གཙོ་བོའི་ཐོན་ཐོག་འགའ་ཤས་ཀྱི་ངས་ཅན་ཐོན་འཕོར་ཐད་མི་གོའི་དེང་་
 རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཆ་རྩོམས་བརྒལ་བྱལ་བ་བྱ་རྒྱ་རེད། དེང་རྒྱུ་སུའུ་ལེན་
 ཡོངས་ཀྱི་མི་དམངས་ཚོས་རྒྱུ་སུའུ་ལེན་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེ་དུས་སློ་ཁྲོན་བཀག་་
 གོང་ཀྲལ་ཁའི་ངང་ནས་ཁྲོན་བཀག་འཕོར་ཆད་ལས་བརྒལ་ཏེ་ལེགས་བརྒྱུ་བ་
 ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་འཐབ་འཛིང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། སུའུ་ལེན་གྱི་གོ་མ་པ་

རྒྱུ་མེད་པའི་ཆེན་རིག་ལག་ཅུལ་ཐུང་གི་ལོ་ 1959 ལོར་དམིགས་བསལ་ཆེ་པའི་
 གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་ངང་ནས་འཛིག་རྟེན་མེ་
 རྒྱལ་མཚན་ལས་ལ་གསུམ་བཅུང་བར་ས་ཟད། འགྲོ་བ་མེད་རིགས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལོ་དེའི་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་གསང་པའི་གནས་ཐོངས་དང་
 སོ་ཁ་ཕྱི་བའི་དུ། ལོ་ལན་དང་། ཅེ་ཁ་མེ་ལོ་རྒྱ་མེ། ཅེ་ལོ་གྱི་དམངས་
 གཙོ་གྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ། ཁའོ་ཞུན་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་མི་དམངས་གྱི་
 མཐུན་ཀླུ་ཁབ་སོགས་གྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་དཔལ་འཕྱོར་
 ཡན་ཀྱས་ཐོབ་མོད་ཀྱིང་དང་། ཡ་གྱིང་གི་ཁོངས་ཏ་ཅང་ཡན་ཀྱས་ཕྱིན་
 པའི་ས་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེས་ཟིན་གྲུབ་པའི་ལོ་ལས་བཀལ་པའི་
 ཆོད་དུ་དྲུང་བཙོན་གྱིས་འཐབ་འཛིང་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གྱི་ཆོགས་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་དབྱང་ཁོག་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁོག་གི་ལག་ཅུལ་གསར་བཙོན་
 དང་། ངལ་ཅོལ་འགན་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ་མེ་ཡུང་མཁའ་ལ་འཕྱུར་བ་
 ལྟར་བྱུང་གིས་བཅུང་ཞིང་། ཡན་ཀྱས་ཀྱི་ཁྱུང་ཆོད་ཆེ་མོས་ཡིན་པའི་ས་
 ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡན་ཀྱས་ཁྱུང་ཆོད་ཐོབ་ཀྱི་ཆོགས་རིང་.....
 ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེས་ཟིན་གྲུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོད་ཅིས་
 གུས་ན་སྤོང་ལོ་བཅུ་མེ་ནང་གྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱི་དཔལ་...
 འཕྱོར་ཐོབ་ས་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁོག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱང་.....
 འཕགས་གནས་ཅུལ་ཡོང་གྱི་ངེས་ཅན་རེད།

གྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་འདྲ་པའི་གནས་ཅུལ་ནི་ས་ཅུ་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁོག་གིས་ལོ་བཅུ་ཆོད་དུག་པར་གྱུང་མིག་ལྟ་སྐབས་
 མདུན་ལས་ལ་དེ་བཞེད་ལོ་མེད་པར་སྐྱེས་པ་དང་། འདས་ཟིན་པའི་ལོ་

བཅུ་ལྷེ་ནང་མ་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀྲུལ་ཁབ་ཁབ་ཀྱི་ཐུར་ལུས་དེ་ཡར་ཀྲུས་...
 མེད་པ་དང་། བཏྲན་མྱིངས་མེད་པ། ཁ་བུལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལོ་བཅུ་
 རེད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་མཇུག་བསྒྲིལ་ཟིན་རྗེས་ཀྱང་གོ་
 ཚུད་པའི་མི་གངས་དུང་ཕྱུར་བཅུ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པའི་ཀྲུལ་ཁབ་ལ་སྒྲིབ་.....
 ལངས་ཀྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པ་རེད། དེང་སྐབས་བཅོན་ཀྲུལ་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་མི་མེད་སྒྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིག་འོག་དུ་ཐང་ཀར་གནས་པའི་མི་དམངས་.....
 ཀྱི་འཕོར་གངས་ནི་མི་གངས་དུང་ཕྱུར་གཅིག་དང་ཁྲི་ཚོ་དུག་སྒྲིང་ཙམ་པར་...
 ཉུང་དུ་བྱིན་པ་རེད། མི་རིགས་སྒྲིབ་ལངས་ལ་བཙོན་ལེན་དང་སྲུང་སྒྲིང་
 བྱེད་པའི་འཐབ་འཛིང་ནི་དུས་ཚད་ཐང་ཀྲུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་...
 པ་དང་། ས་ཁྱོན་ཐང་ལ་གླིང་དང་རྩྭ་གླིང་། ལ་ཉིང་མི་གླིང་བཅས་
 བས་ཁོང་གླིང་ཁོངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་པར་བྱལ་ཡོད་པ་རེད། བཅོན་ཀྲུལ་
 རིང་ལུགས་པས་སྐར་ཡོད་མི་མེད་སྒྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྲུན་འཁྱོངས་...
 བྱ་ཀྱུ་ལི་ཅིས་ངན་ནི་གཏན་ནས་འགྲུབ་མི་ཐུབ་པ་དང་། མི་རིགས་བཅོན་
 འཇུག་གསར་པ་བྱ་ཀྱུ་ལའང་ངོ་ཚོལ་ཇི་ཆེན་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།
 བཅོན་ཀྲུལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀྲུལ་ཁབ་ཡན་ཚུན་དཔར་གྱི་འཐབ་འཛིང་ཉིན་བཞིན་
 ཇི་དུག་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀྲུལ་ཁབ་ཁབ་གི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་
 དང་། ཞིང་པའི་ལས་འགུལ་དེ་མིན་ངལ་རྩེས་མི་དམངས་ཆོས་དམངས་གཙོ་
 རང་དབང་དང་། འཚོ་བའི་ཁི་དབང་ལ་བཙོན་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་འཛིང་
 དེ་སྐར་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་ཀྲུས་བྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཀྲུལ་སྒྲིབ་གནས་ཚུལ་དེ་
 ཉིན་བཞིན་བཅོན་ཀྲུལ་རིང་ལུགས་ལ་མི་ཡན་པར་གྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།
 ཐོག་མར་ཉིན་བཞིན་མེ་གོ་བཅོན་ཀྲུལ་རིང་ལུགས་ལ་ཡན་ཐོགས་མེད་པ་རེད།

སྒྲིལ་མཐུན་མའི་ཅེ་དུང་མཚེག་གིས་སྒྲིལ་ 1957 ལོར་“གར་ཁྱེད་གིས་རྒྱལ་
 ཁྱེད་གནོན་པ་”ཞེས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ཐག་གཅོད་གནང་པའི་བཀའ་...
 མཇུག་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁྲོམས་འཕྲོར་ཕྱག་གཡུ་དེས་གྱི་མགྱིན་ཆབ་པ་མང་པོས་ཀྱང་...
 ཁས་ལེན་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་ཡིན་པ་དཔེར་ན། མེ་མོའི་ཀྱུ་ལྷ་ཆེད་
 ཟུར་པ་དུའུ་ལའི་མིས་སྒྲིལ་ 1958 ལོའི་ཟླ་ 11 པའི་ནང་ཁྱེད་མཇུག་ཐེངས་
 གཅིག་ཀྱང་པའི་ནང་བཞུད་དོན། “ང་ཚོ་ནི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་ཤོག་ཀྱང་
 པའི་དངོས་འབྱེལ་གྱི་ཐལ་ཁྱེད་བསྐྱོར་འཚུབས་ནང་དུ་དངོས་གནས་འཚོ་བ་
 སྒྲིལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།” ཅས་དང་། མེ་མོའི་ཆབ་སྲིད་གཏམ་བཞུད་
 རེ་མཐུན་ལིས་ལུ་མན་གྱིས་བཞུད་དོན། “སྐུ་ལེན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐད་མི་
 རྣམས་ཏ་ལས་པའི་ཐུར་ཆད་ཀྱང་བ་དེའི་ཐོག་ནས་ཐོན་པར་སྒྲུབ་དོན། མེ་
 མོའི་ནང་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་དང་དབལ་འཕྲོར་
 ཐད་གྱི་ཤུགས་རྒྱུ་ཡང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བུས་སྒྲུ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཚོས་རྗེས་
 ལུས་ཐེབས་པར་མ་ཟད། དེང་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འོག་སྒྲུབ་
 གྱིན་ང་ཚོ་སྐུ་མཐུད་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ངེས་རེད།” ཅས་དང་། ཁྱེད་གིས་
 རྩོམ་ཡིག་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞུད་དོན། དེང་སྐབས་“ཏ་ཅང་ཐེབས་
 ཆེ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་མེ་མོའི་སྐད་གསུང་གི་ལྷན་ཀྱང་དང་། ཡ་མེད་དུ་ཡོད་ཅིང་།”
 “ད་ནས་བཟུང་ཏ་ཞེས་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཚོགས་ནི་འཛམ་གླིང་ཆབ་...
 སྲིད་གྱི་ཉེ་བ་མ་རེད།” ཅས་འཁོད་འདུག འདས་ཟིན་པའི་ཡོ་བཅུའི་ནང་
 གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉུང་ལྷོད་ཞིང་། སྒྲུབ་གྱིན་ཡོ་བཅུའི་ནང་སྒྲིལ་ཚོགས་དེང་
 ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྐར་ལས་སྟོབས་ཆེན་དང་། སྐར་ལས་ཁྱེད་འཕགས་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་ཡོང་རྒྱུའི་ཡོ་བཅུ་ཆེན་ཏུག་པའི་ནང་རྒྱལ་ཁྲོམས་འཕྲོར་ཕྱག་གཡུ་